

Aan de leden van de VO-raad

Utrecht, 12 april 2013

Betreft: CAO

Geachte heer/mevrouw,

Nu er deze week veel gebeurd is in het cao-proces wil de VO-raad u graag via deze brief nader informeren. U hebt op onze en andere websites al het nodige kunnen lezen, maar wij willen u graag iets meer achtergrond geven waarom de VO-raad geen andere keus had dan de onderhandelingen af te breken.

Als gevolg van de slechte financiële situatie zijn nu al veel scholen genoodzaakt over te gaan tot gedwongen ontslagen. Met minder mensen hetzelfde werk doen leidt onvermijdelijk tot een toename van de werkdruk en gaat ten koste van de onderwijskwaliteit. Als we nu niets doen, zal deze situatie alleen maar verder verslechteren. De VO-raad heeft voorgesteld de kosten van de cao naar beneden bij te stellen door een herschikking van de arbeidsvoorwaarden, zodat we de werkgelegenheid voor docenten kunnen veilig stellen, de werkdruk kunnen verminderen en extra loonruimte voor alle werknemers kunnen realiseren. Daarnaast is in het voorstel van de VO-raad de verankering van de professionele ruimte voor docenten opgenomen en de teruggave van de vijf roostervrije dagen voor docenten.

Omdat er met de bonden niet te praten viel over reële oplossingen om de werkgelegenheid en loonruimte voor docenten te verzekeren, heeft de VO-raad moeten concluderen dat vervolg van de besprekingen geen zin had.

Hieronder lichten we de alarmerende situatie en de door ons voorgestelde oplossingen verder toe.

Slechte financiële situatie

In november 2012 bleek uit een benchmark van Deloitte dat 54% van de scholen 2010 heeft afgesloten met een negatief resultaat en dit zette zich door in 2011 en 2012. In de periode 2008 tot en met 2010 is in het onderwijs sprake geweest van een rentabiliteitsdaling van gemiddeld 2%, zo blijkt uit een inspectierapport dat afgelopen zomer verscheen. Dat betekent dat scholen te maken hebben met stijgende kosten en dalende baten. Daar komt bij dat de financiële reserves van de sector te veel geslonken zijn om onvoorziene risico's goed op te kunnen vangen.

Het cumulatieve karakter van alle bezuinigingsmaatregelen maakt dat scholen in nood komen en nog maar net het hoofd boven water kunnen houden. Zij worden door het overheidsbeleid op achterstand gezet en zetten noodgedwongen het mes in de uitgaven. Verschraving van het onderwijsaanbod, grotere klassen, ontslagen (of het niet vervullen van vacatures) en minder

uitgaven voor schoonmaak, ICT en onderhoud zijn hiervan het gevolg. Nu al zijn gedwongen ontslagen niet meer te vermijden.

Actie nu geboden

De bonden stellen zich op het standpunt dat de bezuinigingen van de overheid niet mogen worden afgewenteld op de werknemers. De VO-raad deelt die opvatting maar kan en wil de politieke werkelijkheid van alledag niet ontkennen. Natuurlijk dringt ook de VO-raad in al zijn contacten met de politiek en het ministerie aan op het terugdraaien van de bezuinigingen en maakt hij zich sterk om de noodzakelijke investeringen af te dwingen. Maar de situatie is niet zodanig dat veel hoop mag worden gekoesterd dat de overheid ons verder tegemoet wil of zelfs kan komen. Er is daarom geen ontkomen aan dat partijen nu maatregelen nemen. Hoe langer we hiermee wachten, hoe groter de problemen zullen zijn. De VO-raad neemt de verantwoordelijkheid omdat we de werkgelegenheid en loonruimte voor docenten willen verzekeren. We betreuren het daarom ten zeerste dat de bonden zich verschuilen achter de politieke onwil tot investering in het onderwijs, met alle gevolgen van dien.

Uiteraard willen we dat beroep op de politiek blijven doen, ook samen met de bonden. Er ligt al tijden een door bonden en VO-raad getekend manifest waarin de politiek hiertoe wordt opgeroepen. We zijn opgelucht te lezen dat ons gezamenlijke pleidooi voor loonruimte gehoor heeft gevonden bij de totstandkoming van het sociaal akkoord. Dat maakt het nog belangrijker om snel tot een cao-akkoord te komen.

Behoud werkgelegenheid en vermindering werkdruk

Handhaven BAPO-regeling onverantwoord

Door het voortbestaan van de seniorenregeling BAPO, die scholen jaarlijks 275 miljoen euro kost, gaan veel arbeidsplaatsen in het onderwijs verloren. Het komt er op neer dat we medewerkers betalen om minder te werken. Dat is niet te verantwoorden in het licht van de financiële situatie waarin de sector verkeert. Het afschaffen van de BAPO-regeling heeft voor de VO-raad dan ook hoge prioriteit.

We realiseren ons dat afschaffing van de BAPO-regeling voor een deel van de docenten negatief uitpakt, maar de situatie zoals die nu is werkt beschadigend voor de hele sector en is gewoon niet langer houdbaar. We signaleren dat werkgevers niet meer kunnen instaan voor het behoud van arbeidsplaatsen: een gemiddelde school kan 4 tot 5 docenten minder inzetten, omdat deze regeling bekostigd moet worden. De werkdruk voor docenten neemt hierdoor drastisch toe en zij kunnen niet meer de kwaliteit leveren die ze willen leveren.

De seniorenregelingen staan maatschappelijk breed ter discussie. In het regeerakkoord is toegezegd om fors in het onderwijs te investeren, als werkgevers en werknemers een akkoord bereiken over het afschaffen van de BAPO. Die investering dreigt scholen en docenten nu door de vingers te glijpen. Daar komt bij dat de huidige seniorenregeling juridisch niet houdbaar is. De wet gelijke behandeling verbiedt het maken van onderscheid op basis van leeftijd.

Mogelijkheden voor *alle* werknemers

De VO-raad is van mening dat een op duurzame inzetbaarheid gericht beleid voor alle werknemers de voorkeur verdient boven een regeling gebaseerd op het ontzien van senioren. De VO-raad wil de medewerker meer zeggenschap geven over de arbeidsvoorwaarden door het instellen van een persoonsgebonden budget. Naast de collectieve zekerheid die de cao moet blijven bieden, ontstaat dan de mogelijkheid voor maatwerk en een betere afstemming tussen werk en privé.

We hebben daarom in het cao overleg voorgesteld om de huidige BAPO-regeling af te schaffen en een nieuwe regeling in te richten voor werknemers vanaf 60 jaar. Daarnaast heeft het opzetten van een levensfasebewust personeelsbeleid voor de VO-raad de hoogste prioriteit.

Het entreerecht

De beperking die het entreerecht legt op de onderwijskundige visie is bij het opstellen ervan sterk onderschat. Het is strijdig met de professionele houding die we van docenten verwachten dat vanwege de financiële beheersbaarheid de urenverdeling over de onder- en bovenbouw niet aan de secties kan worden overgelaten. Het uitsluitend geven van lessen in de bovenbouw rechtvaardigt ook niet het recht op een LD functie. Daar komt bij dat ook docenten in de onderbouw prestaties leveren die een LD functie rechtvaardigen. Zorgvuldig personeelsbeleid en een adequate toepassing van het functiewaarderingssysteem FUWA VO verhoudt zich niet met het entreerecht. De VO-raad heeft om bovenstaande reden voorgesteld het entreerecht af te schaffen.

Professionele ruimte

Ook de VO-raad is van mening dat de positie van de werknemer, en in het bijzonder die van docenten moet worden versterkt. Een belangrijke stap willen we daarin zetten door in samenspraak met de bonden en de onderwijscoöperatie een professioneel statuut op te stellen, dat wordt opgenomen in de cao. Het is vooral bedoeld om de professionele discussie op de scholen vorm te geven en te stimuleren, in de verwachting dat op elke school vervolgens een professioneel statuut ontstaat dat breed wordt gedragen.

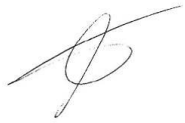
Generieke loonruimte

De crisis is voor iedereen goed voelbaar maar in het bijzonder voor de medewerkers in het onderwijs. Al drie jaar wordt de nullijn door de overheid aan de scholen opgelegd. Weliswaar gloort er als gevolg van het sociaal akkoord licht aan de horizon maar het loslaten van de nullijn is daarin pas voor 2014 gepland en het is ook nog onzeker of het ook wordt uitgevoerd.

Daarom vindt de VO-raad het belangrijk dat het door bovengenoemde maatregelen mogelijk wordt gemaakt om voor alle werknemers in het voortgezet onderwijs een loonsverhoging van 2% te realiseren. Ook kunnen we de werkgelegenheid beter garanderen en daarmee de werkdruk in de hand houden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de VO-raad,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Sjoerd Slagter', written in a cursive style.

Sjoerd Slagter, voorzitter